

H.R.B. 88/008 D
03.11.1988

ADVIES INZAKE DE VERLENGING VAN HET K.B. VAN 17 MAART 1986
BETREFFENDE DE VOORDRACHT VOOR DE ONDERNEMINGSRADEN
VAN KANDIDATEN VOOR DE OPDRACHT VAN COMMISSARIS-REVISOR
OF VAN BEDRIJFSREVISOR

Tijdens de vergadering van 20 oktober 1988, heeft de Hoge Raad van het Bedrijfsrevisoraat zich uitgesproken over de eventuele afschaffing van het K.B. van 17 maart 1986 betreffende de voordracht door de ondernemingsraden van kandidaten voor de opdracht van commissaris-revisor of van bedrijfsrevisor. Op het ogenblik dat genoemd Koninklijk Besluit werd getroffen had de Hoge Raad geadviseerd een voorlopige reglementering in te voeren. De ervaring in de ondernemingsraden heeft aangetoond dat deze reglementering op een bevredigende manier heeft gewerkt en dat er bijgevolg geen enkele reden is om het bewuste Koninklijk Besluit af te schaffen. Het Koninklijk Besluit van 17 maart 1986 zou bijgevolg behouden moeten blijven.

H.R.B. 88/009 D

25.11.1988

AANBEVELING MET BETREKKING TOT DE PROCEDURE
VAN VOORSTELLING VAN EEN REVISORENVENNOOTSCHAP
VOOR DE ONDERNEMINGSRAAD

Probleemstelling

De procedure van voorstelling van de revisor voor de ondernemingsraad werd vastgesteld in het K.B. van 17 maart 1986 met betrekking tot de voorstelling voor de ondernemingsraden van kandidaten voor een opdracht van commissaris-revisor of bedrijfsrevisor. Dit K.B. voorziet met name de persoonlijke voorstelling van de kandidaat-revisor die door het ondernemingshoofd wordt voorgedragen.

De vraag rijst hoe deze "persoonlijke voorstelling" dient te gebeuren in de gevallen waar het ondernemingshoofd een revisorenvennootschap, rechtspersoon, als kandidaat bedrijfsrevisor aanwijst.

Advies van de Hoge Raad

Artikel 64 § 1 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen bepaalt uitdrukkelijk dat : "De Commissarissen worden benoemd onder de leden, natuurlijke of rechtspersonen, van het Instituut der Bedrijfsrevisoren".

Art. 38 van de wet van 10 juli 1956 tot wijziging van de wet va 22 juli 1953 houdende de oprichting van het Instituut der Bedrijfsrevisoren, voorziet uitdrukkelijk de mogelijkheid om een revisorenvennootschap te benoemen. Het bepaalt met name

dat telkens een opdracht als revisor wordt toegekend aan een vennootschap van revisoren, deze verplicht is onder haar aandeelhouders, zaakvoerders of bestuurders een vertegenwoordiger aan te duiden belast met de uitvoering van de opdracht in naam en voor rekening van de vennootschap. De aanwijzing en het stopzetten van de functies van de permanente vertegenwoordiger zijn onderworpen aan dezelfde regels van bekendmaking, als in het geval dat hij deze opdracht zou uitvoeren in eigen naam en voor eigen rekening.

Voor zover de beroepspraktijk van de revisoren zulks niet reeds zouden hebben ingevoerd, vloeit uit deze bepalingen voort dat in geval van benoeming van een revisorenvennootschap, de bepalingen van het K.B. van 17 maart 1986 met betrekking tot de voorstellingsprocedure eveneens toepasselijk zijn op de permanente vertegenwoordiger van de revisorenvennootschap.

Vermits de wet geen termijn vaststelt voor de aanwijzing van een permanente vertegenwoordiger, spreekt het van zelf dat de voorstelling van de permanente vertegenwoordiger van de revisorenvennootschap voor de ondernemingsraad op hetzelfde ogenblik moet plaats vinden als de voorstelling van de revisorenvennootschap die als kandidaat revisor wordt aangeduid door het ondernemingshoofd. Hieruit volgt dat de revisorenvennootschap, die als rechtspersoon kandidaat is voor een opdracht als bedrijfsrevisor, een persoon moet aanduiden als permanente vertegenwoordiger voor de voorstelling van de vennootschap op de ondernemingsraad.

De bepalingen van het K.B. van 17 maart 1986 zijn toepasselijk zowel op natuurlijke- als op rechtspersonen, met uitzondering van de verplichting voor de natuurlijke personen om een curriculum vitae te overhandigen. De voorstelling van de revisor als rechtspersoon (revisorenvennootschap) kan gedaan worden ofwel door de permanente vertegenwoordiger

ofwel door een andere natuurlijke persoon die daartoe is gemandateerd door de revisorenvennootschap.

Voor de rechtspersonen wordt de verplichting om een curriculum vitae voor te leggen vervangen door een objectieve voorstelling van de activiteiten en van de werking van de revisorenvennootschap. Wanneer een rechtspersoon als commissaris-revisor wordt aangeduid zal er zodoende steeds een dubbele presentatieverplichting bestaan : deze van de vennootschap als dusdanig en deze van de permanente vertegenwoordiger.

Deze aanbeveling brengt slechts een pragmatische oplossing voor het probleem van de voorstelling van een rechtspersoon in de ondernemingsraad en loopt geenszins vooruit op de oplossing van de fundamentele vraag van de uitoefening van het beroep door een rechtspersoon.

H.R.B. 88/10 D
05.01.1989

DERDE ADVIES OVER HET INWENDIG REGLEMENT

1. Algemene opmerkingen

De Raad van State heeft in zijn advies over het ontwerp van Koninklijk Besluit met betrekking tot het inwendig reglement een groot aantal bemerkingen gemaakt.

Deze bemerkingen hebben in het algemeen betrekking op de legistieke en op enkele inhoudelijke punten. In het gewijzigd voorstel heeft het Instituut der Bedrijfsrevisoren meestal de bemerkingen van de Raad van State gevolgd, behalve voor enkele punten met betrekking tot de inhoud die hierna worden hernoemen.

2. De toelatingsprocedure (art. 2)

De Hoge Raad onderschrijft volledig het standpunt van de Raad van State over de uitwerking van een toelatingsprocedure. Hij stelt nochtans de volgende wijzigingen voor :

- a. Het verzoek tot inschrijving of wederinschrijving moet gebeuren bij aangetekend schrijven.
- b. Bij het verzoek wordt een dossier gevoegd dat aan het Instituut der Bedrijfsevisoren moet toelaten te oordelen of aan de voorwaarden voor het lidmaatschap werd voldaan.

In plaats van alle nuttige stukken te eisen, een zeer vage uitdrukking, volstaat het een dossier samen te stellen dat toelaat de door de wet opgelegde toelatingsvoorwaarden te beoordelen.

- c. De beslissing tot inschrijving of wederinschrijving door het Instituut dient eveneens bij aangetekend schrijven betekend te worden en in geval van weigering moet deze worden gemotiveerd.

3. Vermeldingen betreffende rechtspersonen (art. 4)

Overeenkomstig het advies van de Raad van State moet de informatie die wordt bekendgemaakt over de rechtspersonen eveneens de identiteit van de zaakvoerders, aandeelhouders en bestuurders omvatten. Teneinde echter te veel publicatiekosten te vermijden moeten de adressen van deze personen niet bekend gemaakt worden : deze zijn trouwens terug te vinden in het register dat kan geraadpleegd worden op de zetel van het Instituut.

4. Voorwaarden tot wederinschrijving (art. 6)

De Hoge Raad meent dat de voorwaarden om het bewijs te leveren van de voortzetting van de permanente vorming voor de personen die hun activiteiten gedurende vijf jaar of minder hebben onderbroken, overdreven is. Dergelijke vereiste lijkt slechts gerechtvaardigd te zijn voor zover de onderbreking meer dan 5 jaar heeft geduurd. De voorwaarde dat de kandidaat het bewijs moet leveren van zijn bekwaamheid om het beroep te kunnen uitoefenen is zeer vaag en kan aanleiding geven tot arbitraire weigeringen. In de praktijk neemt dit bewijs trouwens de vorm aan van een ondervraging over theoretische materies waarop de kandidaat zich niet heeft kunnen voorbereiden.

De aard van de weerhouden voorwaarden moet dan ook duidelijk worden bepaald.

Een aanvaardbare oplossing zou erin bestaan de kandidaat voor wederinschrijving aan eenzelfde praktische proef te onderwerpen als deze die de kandidaten moeten afleggen op het einde van de stage. Juiste antwoorden op theoretische vragen vormen inderdaad niet het bewijs van de geschiktheid om daadwerkelijk het beroep uit te oefenen.

Het is nochtans duidelijk dat indien de kandidaat het vereiste bewijs levert van zijn geschiktheid en wanneer hij aan de andere voorwaarden voldoet, hij als lid van het Instituut moet aanvaard worden.

5. Bijdrage (art. 7)

Met betrekking tot de jaarlijkse bijdrage stelt de Raad van State in zijn advies een plafond voor uitgedrukt in absolute cijfers, met de bedoeling misbruiken te vermijden. Deze grens waar de Raad van State naar verwijst, bestaat reeds sinds meer dan dertig jaar in het huidige inwendig reglement. Sindsdien is het beroep van revisor volledig veranderd vooral door de komst van internationale bureau's en door de oprichting van revisorenvennootschappen. De zorg van de Raad van State om misbruiken te vermijden lijkt, door het opleggen van een plafond uitgedrukt in een percentage van het zakencijfer voldoende gewaarborgd te zijn.

6. Stemrecht (art. 9 e.v.)

De Raad van State stelt dat de rechtspersonen die lid zijn van het Instituut volledig lidmaatschap hebben zodat het inwendig reglement hun stemrecht op de algemene

vergadering moet toekennen. Het gewijzigde ontwerp volgt deze aanbeveling niet. De Hoge Raad meent dat de wet dubbelzinnig is : enerzijds heeft de wetgever duidelijk de bedoeling gehad om de rechtspersonen toe te laten het beroep uit te oefenen, anderzijds is deze keuze tegenstrijdig met de traditionele opvattingen over de vrije beroepen. Door de scheeftrekking die zich zou kunnen voordoen tussen de eenmansvennootschappen waarvan het aantal stemmen op slag zou verdubbelen en de andere vennootschappen met meerdere aandeelhouders, meent de Hoge Raad dat om opportuniteitsredenen het niet aangewezen is een afzonderlijk stemrecht toe te kennen aan revisorenvennootschappen.

In het ontwerp van het Instituut der Bedrijfsrevisoren worden rechtspersonen niet toegelaten tot de algemene vergadering. Dit is een radicale oplossing die moeilijk te verzoenen is met de opvatting dat een rechtspersoon volwaardig lid is van het Instituut. Een minder radicale oplossing zou erin bestaan rechtspersonen als lid toe te laten tot de algemene vergadering, maar zonder hen stemrecht te verlenen en zonder het recht zich verkiesbaar te stellen. Deze formule bestaat ook bij V.Z.W.'s en in de vennootschappen met aandelen zonder stemrecht. In dit verband onderstreept de Hoge Raad dat het fundamenteel probleem van de uitoefening van het beroep door rechtspersonen en van hun rechten in het Instituut van Bedrijfsrevisoren moet verduidelijkt worden eventueel door een wetswijziging die ondubbelzinnig het probleem beslecht.

7. Verzending van de notulen (art. 15)

De Raad van State stelt in zijn advies voor een termijn in te schrijven voor de verzending van de notulen van de algemene vergadering aan de leden.

Dit voortel werd niet ingevolg door het Instituut. De Hoge Raad stelt eveneens voor een termijn van twee maanden in het huishoudelijk reglement in te schrijven. Dit lijkt een redelijke termijn. In de Nederlandse tekst moet er "ondertekent" geschreven worden in plaats van "ondertekend".

8. Voorwaarden van verkiesbaarheid (art. 17)

De straf van schorsing moet leiden tot uitsluiting van de verkiesbaarheid niet alleen wanneer ze in eerste aanleg werd uitgesproken maar ook wanneer de straf werd uitgesproken door de Commissie van Beroep en een van de partijen een voorziening heeft ingediend in Cassatie. Art. 17, tweede lid ten 3^e zou bijgevolg best als volgt worden geformuleerd : "3^e zij die veroordeeld werden tot een straf van schorsing, hetzij door de tuchtcommissie, hetzij door de Commissie van Beroep, en die op het ogenblik van de verkiezingen het voorwerp uitmaken van een hangende tuchtprocedure, hetzij voor de Commissie van Beroep, hetzij voor het Hof van Cassatie.

In art. 17, tweede lid ten 4^e zou overeenkomstig het advies van de Raad van State de berisping moeten geschrapt worden als oorzaak van niet verkiesbaarheid. Vermits de veroordeling tot een berisping geen oorzaak van onverkiesbaarheid uitmaakt tijdens de tuchtprocedure zelf, zou het onlogisch zijn een berisping te kunnen invoeren als beletsel tot verkiesbaarheid, drie jaar na de veroordeling. Het spreekt vanzelf dat de oorzaken van onverkiesbaarheid die gelden voor de verkiezingen tijdens de algemene vergadering, eveneens van toepassing zijn op de leden van de tuchtcommissie die niet worden verkozen, maar aangeduid door de Raad van het Instituut. Indien deze onverenigbaarheid niet wordt opgenomen in het Huishoudelijk Reglement , moet erover gewaakt worden dat